

Skaitymai

Nr. 4 (10)

Augsburgas, 1946 m.

sausio mėn. 26 d.

II metai

Maironis (1862–1932)

Maironis, kun. Jonas Mačiulis, buvo didžiausias lietuvių poetas. Gimė Pasandravio dvare, Raseinių apskr. Baigęs Kauno gimnazijos mokslus, Macalevičius (Mačiulis) buvo įstojęs į Kijevo universitetą, bet, jame melus beišbuvęs, grįžo į Kauno kunigų seminariją. Paskui dar mokėsi Petrapilio kunigų akademijoje ir užsieniuose.

Daugias mokslus, kun. J. Mačiulis buvo paskirtas Kauno kunigų seminarijos profesorium, o vėliau buvo nukeltas į Petrapilio kunigų akademiją. Ten išbuvo penkiolika metų. Paskui grįžo į Kauno kunigų seminariją jau rektorium. Daug rūpesčio turėjo, kol susilavinio seminariją įvedė lietuviškas pamaldas, polemis, pamokslus, kurie ankščiau būdavo skelbiami lenkų kalba. Maironis savo eilėraščių rinkiniu, pavadintu „Pavasario balsai“ ir išleista 1895 metais, gyvai žadino lietuvis. Be eilėraščių, Maironis yra parašęs dar kitų veikalų: poemos „Jaunoji Lietuva“, „Raseinių Magdė“, „Mūsų vargai“, triloginę dramą apie Vytautą ir kt.

Maironis

JAUNOJI LIETUVA

Dangė

Kur šiandieną Jina?
Miega jos mūžnai;
Po žemių jų išis krūdinėl
Kaip po audrų didžių,
Kad ant marių plaučių
Užmiega vilnis paskutinė.

Kur garsioji šalis,
Varius savo vilnis
Lig Dono ir Marių Juodųjų? ..
Vienas garsas fiktai,
Vien apžėlę kapai
Beliko iš amžių senųjų!

Miega bočių žoliet
Apsiniaukus noklis
Tiek amžių, kaip jai nebeavintai ..
Velhai meldi aušros,
Miršta balsas maldos,
Vien gailios tau ašaros krintai!

Gedimino laikus
Vaidelulis garsus
Drikelį! .. bet kur vaidelutis?
Aulso kanklių balsai
Nebeskamba visai;
Ir dainių giesmynas menkutis.

O tačiau Lietuva
Tik albus gi kada:
Ne velhai ji tiek iškenčėjot
Kanklių balsą įgėrs,
Miegas kraunias užvėrs;
Nes kryžius gyvatą žodėio.

Skausmuos įėgos išaugo,
Atgimimo sulauks:
Jau blaivisi orai aptemę.
Tik į darbą greičiau!
Tik mylėsim karščiau!
Tik, vyrai, pajudinkim žemę!

Pirmoji giesmė

I

Ar pažinole Rainį, kars Alkaičiuos gyvenė?
Bus jau kelvertas metų, kaip nauė jo pati,
Na, ir buvo gi vyras! Nors prieš mirę apseno,
Lenkės žilo jo plauko giminėle plati.
Dieve, duoki jam dangų! Nieks žmogaus nesubko,
Kurs ant jo ką galėtu pasakyti piklai:
Patarimo reikėjo, ar paskotint skaliko, —
Kur daugiausio įsiminti, kaip ne Rainio tokai?
O kaip tik žiūrėjot Tokio, būdavo, įvo
Susidėjės nerasi, nors apėchum pavietą:
Jo kviečiai, vasarosius lyg kad rėtos žaliavo;
O kaip tankūs! Per žingsnį nemalai lyg per skielą.
Ir mylėjo gi tik! Ar svečiai užvažiuos,
Ar per šventę po piečų su šeimyna visa
Kai išeis apžūrėli, kaip išrodo laukuos,
Tai jam, būdavo, žodžiai plaukė plaukia toda,
Vieną klanūdę turėjo škas gi jų nelurėjo?!,
Nors jį ponai quodojo ir už stalo sodino,
Nuo jo lenkišką žodį nieks įgirst negalėjo,
O jog kalbą sugraibė, kas gi to nebežino.
Ir ne lai patriotas jis len buvo kolksai,
Kaip dabar kad išmano vyrai mokslus išlyrę!
Bet Rainys kaip jau rado; kaip kalbėjo lėvas;
Tai pats Dievas, jam rodė, tolią kalbą paskyrė.